

medewerkers onderling, maar ook voor het contact met de leidinggevende. Doordat Shezaf een kleinschalige organisatie is zijn de communicatielijnen kort.

- Er is de gehele dag kans op het binnenlopen van leidinggevendenden, klanten en collega's. Deze betreden de groepsruimten zonder op de deur te kloppen.
- Op een aantal groepen zijn er stagiaires die als extra paar ogen fungeren. Een stagiaire functioneert altijd onder toezicht en verantwoording van de pedagogisch medewerker.

Overige maatregelen

- Er wordt zo min mogelijk alleen op de groep gestaan. Dit is vaak alleen het geval met openen en sluiten van de groepen. Aangezien er dan ouders en medewerkers af en aan lopen is er voldoende controle. Ook hierbij is er een samenwerking met de aangrenzende groep. Wat betreft het alleen staan op de locatie zijn er aparte maatregelen genomen. Deze zijn in de achterwachtregeling per locatie beschreven.
- In het personeelsbeleid zijn restricties uitgewerkt wat betreft het omgaan met beeldmateriaal op mobiele telefoons en fototoestellen.

Achterwachtregeling

Op een aantal van onze locaties kan het voorkomen dat er één pedagogisch medewerker in het pand aanwezig is om de opvang van kinderen te verzorgen. Om er voor zorg te dragen dat er een mate van controle is en, in geval van calamiteit, er iemand kan bijspringen is de achterwachtregeling ingesteld. Bij Shezaf wordt deze als volgt ingevuld:

- Er kan in geval van calamiteit altijd gebeld worden naar het hoofdkantoor. Indien er geen kantoorpersoneel aanwezig is, wordt de telefoon doorgeschakeld naar de groepen. Indien er op dat moment niemand beschikbaar is mag ten allen tijde de directeur mobiel worden gebeld. De telefoonnummers van het hoofdkantoor en de directeur staan vermeld voorin de groepsmap welke dagelijks wordt gebruikt.
- Er is controle doordat er regelmatig onverwachts een leidinggevende of andere collega binnenloopt. Daarnaast is er op alle locaties een grote mate van transparantie doordat er veel ramen zijn rondom het pand.

Basisprincipes

Naast deze praktische maatregelen zijn er een aantal basisprincipes van toepassing op de preventieve maatregelen tegen misbruik:

- Een open aanspreekcultuur binnen de kinderopvangorganisatie.
- De kinderen het bewustzijn en bewaken van de eigen grenzen aanleren (Schreuder, Abrahamse & van der Linden, 2012).
- Een goede omgang met de seksuele ontwikkeling van kinderen.

Open aanspreekcultuur

Zoals in de maatregelen staat vermeld is er bij Shezaf een open aanspreek cultuur. Door de geringe omvang van de organisatie en het kleinschalige karakter van de locaties is het contact persoonlijk en zijn er korte communicatielijnen. Zowel de pedagogisch medewerkers als kantoor medewerkers hebben de directeur als direct leidinggevende. Zij is geregeld aanwezig op de verschillende locaties en kan daardoor medewerkers aanspreken op gedrag wat niet gepast is of niet passend bij het beleid van Shezaf. Ook medewerkers onderling spreken elkaar aan op niet-passend gedrag. Er zijn vaste teams op een groep wat er voor zorgt dat men elkaar gemakkelijker aan kan spreken. Tevens draagt het werken met vaste teams bij aan het opbouwen van een vertrouwensband met het kind.

Bewustzijn en bewaking van eigen grenzen

Het begeleiden van de kinderen in de bewustwording en het leren aangeven van hun eigen grenzen is belangrijk. De kinderopvang is een veilige plek om dit te oefenen. Bij Shezaf wordt er daarom van jongs af aan spelenderwijs aandacht besteedt. De kinderen leren wat ze wel en niet fijn vinden en leren om dit aan te geven aan de ander. Ook leren kinderen dat, als je iemand bijvoorbeeld een knuffel of aai wilt geven en de

ander dat niet wil, je deze grens van de ander dient te respecteren. Dit geldt voor zowel het contact van de kinderen onderling als met volwassenen. In het bewust worden van je eigen grenzen en dit aan te leren geven, is de begeleiding van een pedagogisch medewerker vaak gewenst. Wanneer een pedagogisch medewerker bijvoorbeeld ziet dat het ene kind (vaak lief bedoeld) het andere kind aanraakt, maar dat het andere kind dat niet fijn vindt wordt daar over gesproken. Het kind wat de aanraking als niet prettig ervaart leert zich bewust te zijn van zijn grenzen en dit aan te geven. Het kind dat de ander aan wilde raken of liefkozen leert in de geval de grenzen van het andere kind te respecteren.

Warmte en een gezonde seksuele ontwikkeling

De genomen preventieve maatregelen mogen niet leiden tot minder intimiteit en warmte in de opvang die we bieden. Kinderen kunnen lichamelijke koestering nodig hebben voor hun welbevinden. Daarnaast is een positieve invalshoek bij de begeleiding van seksuele ontwikkeling belangrijk. Het mag niet zo zijn dat een angstige en afwijzende cultuur ten opzichte van seksualiteit gaat overheersen, wat een gezonde ontwikkeling in de weg kan staan (Schreuder, Abrahamse & van der Linden, 2012). Zowel bij de dagopvang, de peuteropvang als BSO is het begeleiden van onderling (lichamelijk) contact en aandacht voor de gezonde seksuele ontwikkeling van belang. De oudere peuters en kleuters zijn vaak bezig met het verschil tussen jongens en meisjes en nieuwsgierig naar het andere geslacht. Ze zijn zich alleen nog niet bewust van wat wel en niet hoort. Begeleiding van een pedagogisch medewerker is hier gewenst en bestaat met name uit informatie en uitleg geven over wat wel en niet hoort. Daarom is er onder andere begeleiding van een pedagogisch medewerker bij de toiletronde van de peuters. De seksuele ontwikkeling van kinderen tussen de 6 en 9 jaar lijkt stil te staan, maar onder de oppervlakte is het wel aanwezig. Verliefdheid is een interessant onderwerp en ze verkennen met name verbaal hun grenzen met betrekking tot de seksualiteit. De begeleiding van de pedagogisch medewerker bestaat met name uit informatie en uitleg geven. Bijvoorbeeld over de betekenis van bepaalde scheldwoorden en waarom we dit niet tegen elkaar zeggen. Vanaf 10 jaar zijn kinderen meer met seksualiteit bezig. In deze fase is het belangrijk om aan te sluiten bij de normen en waarden die een kind vanuit huis mee krijgt en de informatie die een kind al heeft. Daarnaast bestaat de begeleiding uit het verwoorden van gevoelens en het bewaken en accepteren van grenzen in de omgang met elkaar (Schreuder, Boogaard, Fukkink & Hoex, 2011).

Bronvermelding

Veiligheid en gezondheid in de kinderopvang (2019) *Vierogenprinciepe*. Verkregen op 11 februari 2021 via [file:///C:/Users/StephaniePaling/Downloads/Brochure%20Veilgheid%20&%20Gezondheid%20in%20de%20kinderopvang.pdf%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/StephaniePaling/Downloads/Brochure%20Veilgheid%20&%20Gezondheid%20in%20de%20kinderopvang.pdf%20(2).pdf)

Schreuder, L., Abrahamse, S., & van der Linden, P. (2012). *Preventie van seksueel misbruik in de kinderopvang*. Utrecht: Nederlands Jeugd Instituut (NJI)

Schreuder, L., Boogaard, M., Fukkink, R., & Hoex, J., (2011). *Pedagogisch kader kindercentra 4-13 jaar*. Amsterdam: Reed Business.